

KOŠARKA

Osnove taktike

Strukturna analiza košarke

Vlatko Šeparović

Interpretacija košarke

Košarka u svom najboljem izdanju postaje najviša sinteza inteligencije, preciznosti, hrabrosti, smjelosti (drskosti), anticipacije, umijeća, timskog rada, elegancije i gracioznosti. (Carl Sagan, New York Times, 1993).

Suvremena košarka

U suvremenoj košarci smatra se esencijalnim naučiti dvije stvari:

- potpuno razumjeti košarkašku igru i
- ispravno izvoditi osnove igre.

Razvoj moderne košarke pretpostavlja stvaranje igrača koji su učeni i vježbani za igranje na više pozicija i uloga.

Analiza faza toka igre

Poznavanje strukture igre znači razumijevanje svih faza i podfaza toka igre i pozicija pojedinih igrača, što nam pomaže da prepoznamo određene situacije u košarci.

Svaka faza toka igre ima konkretna obilježja, što ukazuje da je košarkaška igra visokog stepena taktičke složenosti.

Strukturna analiza

Sa stajališta strukturne analize postoje tri područja igre: obrana, napad i tranzicija (prema B. Night i P. Newell).

U igri se pojedini igrač može naći u tri situacije: u napadu s loptom, u napadu bez lopte i u obrani.

Tok i stanja igre

Na osnovu praćenja košarkaške utakmice može se uočiti slijed karakterističnih situacija u igri koje nazivamo tok igre.

U toku igre moguće je uočiti dijelove ili vremenska razdoblja obilježena zajedničkim karakteristikama koja se ponavljaju tokom utakmice.

Takve ponavljajuće dijelove igre označavamo kategorijom stanja igre.

Dva temeljna stanja košarkaške igre

Stanje igre u određenom trenutku je skup svih informacija o položaju lopte i o poziciji svih deset igrača, kao i o brzini protoka lopte i kretanja igrača.

Sa stajališta ovakvog opisa definirana su dva osnovna stanja i to: pozicijsko i tranzicijsko stanje igre.

Faze toka košarkaške igre

Ako strukturu košarkaške igre promatramo kao živi dinamički sistem, “non-stop game”, uočavamo četiri faze toka igre:

- Faza postavljene obrane,
- Faza tranzicije obrana/napad,
- Faza postavljenog napada i
- Faza tranzicije napad/obrana.

Stanje igre i prevaljeni put

U pozicijskom stanju igre prevaljeni put težišta sistema (igrač + lopta) u smjeru vertikale (smjer koš - koš) je zanemariv u odnosu na prevaljeni put u tranzicijskom stanju.

S druge strane za gibanje po horizontali može vrijediti i obratan odnos.

Postavljeni napad

Podfaze postavljenog napada:

- Pripremna faza,
- Akcije u sklopu organiziranog napada,
- Rješavanje situacija (završetak ili zaključivanje akcija),
- Obrambena ravnoteža i pokrivanje skoka u napadu.

Tranzicijski napad

Podfaze tranzicijskog napada:

- Startna podfaza (hvatanje odbijenih lopti, prvo vanjsko dodavanje i primanje prvog dodavanja u kretanju),
- Popunjavanje svih pet linija kretanja, osvajanje prostora driblingom ili dodavanjem,
- Organizirani završetak i
- Pokrivanje skoka u napadu i obrambena ravnoteža.

Tranzicijski napad i vrijeme trajanja

Vrijeme trajanja translacije težišta sistema tokom tranzicije određuje uspješnost i vrstu tranzicije.

Tranzicija dugim dodavanjem s rješavanjem situacija do 3",
tranzicija s organiziranim završetkom akcije 2 na 1, 3 na 2, 4 na 3' ili 5 na 4 do 6".

Primarni kontranapad

Prilika za mogući primarni kontranapad određena je:

- Postotkom šuta protivnika,
- Brojem posjeda lopte,
- Brojem presječenih i ukradenih lopti,
- Greškama i prekršajima pravila protivničke ekipe i
- Nivoom sposobnosti hvatanja odbijenih lopti.

Faza postavljene obrane

U košarci u sklopu kolektivne taktike razlikujemo više vrsta postavljene obrane:

- Obranu čovjek na čovjeka,
- Zonsku obranu,
- Kombiniranu obranu i
- Presing obranu (zonsku ili čovjek na čovjeka).

Osnovna načela obrane čovjek na čovjeka

- Spriječavanje napada da ostvari koncept igre,
- Onemogućavanje da lopta bude u sredini igrališta (usmjeravanje lopte),
- Spriječavanje rotacije napada sa opterećene na neopterećenu stranu,
- Pritisak na loptu u primanju, dodavanju, driblingu i šutu,
- Zatvaranje unutarnjih dodavanja,
- Zaustavljanje prodora s loptom,
- Onemogućavanje napadu više od jednog šuta.

Zonske obrane

Zonska obrana je sistem obrane u kojem igrači kontroliraju određene prostore, a ne pojedinog igrača napada.

Igrači u zonskoj obrani moraju kontrolirati protok lopte, raspored i kretanje napada.

Tri podfaze kod formiranja zonske odbrane

1. Kolektivno spriječavanje protivničkog tranzicijskog napada,
2. Zaustavljanje igrača s loptom izvan reketa i
3. Prilagođavanje zonske obrane na vrstu protivničkog napada.

Brzu adaptaciju obrane omogućava
dirigiranje iz zadnje linije zonske
odbrane.

